

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE 2026–2029

ÚVOD

Školní preventivní strategie na období let 2026–2029 je klíčovým dokumentem, jehož cílem je vytvořit bezpečné, respektující a motivující prostředí pro všechny žáky naší školy. Prevence rizikového chování a podpora duševního i fyzického zdraví jsou nezbytnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu, který směřuje k rozvoji zdravého životního stylu, odpovědnosti a pozitivních sociálních dovedností žáků. Tato strategie vychází z aktuálních společenských výzev, legislativních požadavků i potřeb naší školní komunity. Opírá se o principy prevence na třech úrovních – primární, sekundární a terciární – a propojuje pedagogickou činnost s dalšími odborníky i rodinami žáků. Důraz klademe na prevenci šikany, kyberšikany, závislostního chování, rizikového chování v online prostředí a podporu duševního zdraví. Naše škola se zavazuje k systematické a dlouhodobé práci v oblasti prevence, která bude reflektovat nové poznatky, potřeby žáků i dynamicky se měnící společenské podmínky. Tento dokument je výchozím bodem pro realizaci konkrétních aktivit a programů, které budou průběžně vyhodnocovány a upravovány tak, aby efektivně podporovaly bezpečné a zdravé školní klima.

1. ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

- je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu, popř. přílohou dosud platných osnov a učebních plánů
- definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle
- oddaluje, brání nebo snižuje výskyt sociálně negativních jevů
- zvyšuje schopnost žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí
- poskytuje podněty ke zpracování Minimálního preventivního programu.

2. LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže
č. j. 21291/2010-28 včetně příloh

č. j. MSMT-44400/2014 (domácí násilí)

č. j. MSMT-1999/2015 (netolismus, sebepoškozování, nová náboženská hnutí, rizikové sexuální chování, příslušnost k subkulturám), přílohy č. 21 (hazardní hraní) a č. 22 (prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s poruchami autistického spektra)

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
č. j. MSMT-21149/2016

Metodické doporučení č. j. MSMT-43301/2013 pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků

Informace MŠMT č. j. 25884/2003-24 Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané

Č. j. MSMT- 22294/2013-1, Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Zákon 198 z 2. května 2012, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Č. j. 10 194/2002-14 Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Č. j. 11 691/2004-24 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, v platném znění

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění.

3. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Metodik prevence

Metodik prevence ve škole koordinuje preventivní aktivity, zaměřuje se na prevenci rizikového chování (např. šikana, závislosti, kyberšikana) a spolupracuje s pedagogy, rodiči i odborníky. Vytváří a realizuje preventivní programy, poskytuje podporu žákům a zajišťuje osvětu v oblasti prevence. Také monitoruje školní klima, sleduje aktuální trendy v prevenci a podílí se na krizové intervenci.

- Pedagogové

Pedagogové hrají klíčovou roli v prevenci rizikového chování tím, že vytvářejí bezpečné prostředí, včas rozpoznávají problémy a podporují pozitivní vztahy mezi žáky. Spolupracují s metodikem prevence, zapojují se do preventivních programů a poskytují žákům podporu i vzor zdravého chování.

- Ředitelka školy

Ředitelka školy zodpovídá za tvorbu a realizaci školní preventivní strategie, zajišťuje spolupráci s metodikem prevence, pedagogy a externími odborníky. Vytváří podmínky pro bezpečné školní prostředí, podporuje vzdělávání pedagogů v oblasti prevence a dohlíží na efektivitu preventivních opatření. Při řešení krizových situací koordinuje postup školy a komunikuje s rodiči i relevantními institucemi.

4. SOUČASNÝ STAV

Základní škola a mateřská škola obce Zbyslavice patří k malotřídním školám v okrese Ostrava. Jedná se o školu se dvěma třídami (I. třída – 1. a 2. ročník, II. třída – 3. ročník, III. třída – 4. a 5. ročník), školní družinou a mateřskou školou. Součástí je i vlastní jídelna. Činnost ZŠ a MŠ je úzce propojena. Se školou velmi úzce spolupracuje sdružení rodičů Sluníčko. Podílí se na přípravě akcí pro děti a společenských večerů pro rodiče a širokou veřejnost.

Škola se nachází v blízkosti veřejného fotbalového hřiště a menšího betonového hřiště. Sídli v malé vesnici, která čítá okolo 620 obyvatel, takže je zde bezpečno a obyvatelé se navzájem znají. V okolí školy jsou lesy, louky i rybníky, což dětem umožňuje rozmanitý pobyt venku. Areál školy je oplocen a škola má vlastní zahradu a nově také vlastní hřiště, rovněž oplocené.

Tento dokument v mnoha bodech navazuje na Školní preventivní strategii 2022–2025, která byla vyhodnocena.

5. CÍLE STRATEGIE

a) dlouhodobé

Základními cíli strategie primární prevence sociálně patologických jevů jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- vhodné trávení volného času, motivace kladnými vzory
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- udržování a rozvoj zdravých vztahů mezi žáky
- udržování a rozvoj zdravých vztahů mezi školou a rodiči
- udržování a rozvoj zdravých vztahů mezi pedagogy a žáky
- vytváření bezpečného prostředí školy
- rozvoj digitální gramotnosti

b) krátkodobé

- plnění ročních úkolů, které jsou stanoveny v plánu Skutečně zdravé školy a Zdravé školy
- finanční podpora školní preventivní strategie
- zapojení všech žáků, pedagogických pracovníků a rodičů
- vytváření každoročního minimálního preventivního programu a jeho evaluace

6. ZNALOSTNÍ KOMPETENCE ŽÁKŮ

Děti v MŠ

- znají hodnotu zdraví a nemoci
- mají povědomí o tom, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- rozvoj sociálních dovedností
- podpora zdravého klimatu
- rozvoj emoční inteligence
- vedení k bezpečnému chování vůči sobě i ostatním
- spolupráce s rodiči

Žáci 1.–2. ročníku

- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti o tom, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- ví, komu si říct o pomoc
- znají základní formy společenského chování
- snaží se o spolupráci, umějí spolu komunikovat
- znají pravidla a dodržují je
- umějí rozpoznat nevhodné a nebezpečné chování a upozornit na něj kompetentní osobu
- regulace emocí

- pečují o své věci i o prostředí školy

Žáci 3.–5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- umějí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umějí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní, a vědí, na koho se mají obrátit
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky
- umějí se bezpečně pohybovat v kyberprostoru
- pečují o své věci i o prostředí školy

7. ZPŮSOBY NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- skupinová a kooperativní výuka
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti klást otázky, komunikovat, diskutovat, umění říct „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- zapojení rodičů do chodu školy (třídní schůzky, komunikace, zapojení rodičů)
- učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy
- žáci ve vyučování spolupracují ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu)
- v rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky

- žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatecích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních
- v rámci družiny prohlubování vztahů pomocí drobných úspěchů a zážitků
- školské rady, které probíhají jednou měsíčně – zde se žáci podílejí na plánování aktivit a tvorbě pravidel školy
- účast na besedách a workshopech s odborníky

8. ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ

Při porušování školního řádu bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem,
- jednání s rodiči v rámci školy,
- doporučení kontaktu s odborníky,
- uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě, Policie ČR.

Dle druhu porušení školního řádu bude jednáno v souladu s krizovými plány.

9. ZÁVĚR

Vyhodnocení ŠPS bude provedeno v průběhu roku 2029. Ke zjištění aktuálního stavu projevů rizikového chování ve škole je využívána školní rada, komunikační kruh, práce třídních učitelů a připomínky dětí. Rodičům je zasílán dotazník spokojenosti se školou.

Zbyslavice 20. 2. 2025

Zpracovala: Mgr. Věra Lukasíková, školní metodik prevence

Schváleno na pedagogické radě dne: 23. 4. 2025